

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 525/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti RAVEN a. s., Šoltésovej 420/2, Považská Bystrica, IČO 31 595 804, zastúpenej ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU ŠTRBÁŇ, s. r. o., Dvory 1932, Púchov, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Branislav Štrbáň, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 33 Er 619/2015 zo 7. decembra 2015 a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 CoE 43/2018 z 30. augusta 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti RAVEN a. s. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2019 doručená ústavná s'ťažnosť obchodnej spoločnosti RAVEN a. s., Šoltésovej 420/2, Považská Bystrica, IČO 31 595 804 (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 33 Er 619/2015 zo 7. decembra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 CoE 43/2018 z 30. augusta 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľky je vedená pod sp. zn. Rvp 334/2019 a v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

3. Podľa čl. II bodu 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky schváleného na zasadnutí pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky konaného 4. decembra 2019 na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 2 (ďalej len „rozvrh práce“) je na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená. V súlade s čl. II bodom 3 písm. a) rozvrhu práce pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcom spravodajcom Rastislavom Kaššákom pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová, predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar. Ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľky preto predbežne prerokoval senát v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

4. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom sa sťažovateľka v právnom postavení oprávnenej domáhala proti povinnému [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinný“), vymoženia pohľadávky v sume 120 144,85 € s príslušenstvom, a to na základe rozsudku Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave sp. zn. Rsp V-86/2013 z 12. decembra 2014 (ďalej aj „rozhodcovský rozsudok“ alebo „exekučný titul“). Súdnemu exekútorovi JUDr. Petrovi Stanovi, Exekútorský úrad Michalská 7, Trnava, bolo 4. marca 2015 udelené poverenie na vykonanie exekúcie. Povinný následne v zákonom stanovenej lehote podal námietky proti exekúcii a súčasne navrhol exekúciu odložiť z dôvodu podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorý je podkladom vedenia predmetnej exekúcie.

5. Okresný súd napadnutým uznesením námietky povinného proti exekúcii zamietol a povolil odklad exekúcie až do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 30 Cb 80/2015. V odôvodnení okresný súd konštatoval, že podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorý je právoplatným a vykonateľným exekučným titulom, nie je dôvodom pre vyhoviecie námietkám povinného proti exekúcii podľa § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „Exekučný poriadok“ (v znení účinnom do 31. marca 2017)]. Okresný súd však dospel k záveru, že prebiehajúce konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku vedené Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 30 Cb 80/2015 je dôvodom na povolenie odkladu exekúcie v zmysle § 56 ods. 2 Exekučného poriadku, a to až do jeho právoplatného skončenia.

6. Proti výroku o povolení odkladu exekúcie podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu vo výroku o povolení odkladu exekúcie potvrdil a vo výroku o zamietnutí námietok proti exekúcii ponechal napadnuté uznesenie nedotknuté. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia síce skonštatoval vecnú správnosť uznesenia okresného súdu vo výroku o povolení odkladu exekúcie, avšak dospel k záveru, že návrh povinného na odklad

exekúcie bolo potrebné posúdiť podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku, a nie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku.

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti opisuje skutkový stav veci a, citujúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, namieta prípustnosť povolenia odkladu exekúcie podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. januára 2015 z dôvodu, že predmetné zákonné ustanovenie nemožno aplikovať na prejednávajúcu vec. Aplikácia tohto zákonného ustanovenia v znení účinnom od 1. januára 2015 na exekučné konania, ktoré sú vedené na podklade rozhodcovských rozsudkov vydaných podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“), má podľa sťažovateľky za následok „*ústavne nekonformný výklad odporujúci princípu právnej istoty*“.

8. Poukazujúc na dôvodovú správu k zákonu č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní“), sťažovateľka vyjadruje presvedčenie, že cieľom zákonodarcu bolo posilniť ochranu spotrebiteľa aj prostredníctvom novelizácie viacerých právnych predpisov, avšak nedôslednosťou došlo k posilneniu ochrany ktoréhokolvek povinného bez ohľadu na to, či ide o spotrebiteľa alebo podnikateľský subjekt. Za najzásadnejší zásah do právnej istoty oprávnených sťažovateľka považuje „*vzniknutý stav nepravej retroaktivity, ku ktorému zákonodarca dospel novelou Exekučného poriadku účinnou od 1. januára 2015 tak, že v prechodných ustanoveniach k tomuto zákonu nebola dôsledne vyriešená situácia, kedy by sa exekučné konania na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, v ktorých nevystupuje spotrebiteľ, vydaného pred 1. januárom 2015 dokončili podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2014*“. Zákonodarca pritom výslovne v § 243d ods. 2 Exekučného poriadku upravil aplikáciu doterajších predpisov účinných do 31. decembra 2014 len na exekučné konania, ktoré sa vedú na podklade spotrebiteľských rozhodcovských rozsudkov.

9. Podľa názoru sťažovateľky by doslovným výkladom prechodných ustanovení Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. januára 2015 bolo možné dospieť k záveru, že účastníci obchodnoprávnych vzťahov, ako je tomu v danom prípade, ktorí nepoživajú taký vysoký stupeň právnej ochrany ako spotrebiteľské právne vzťahy, majú v dôsledku tejto právnej úpravy nevýhodnejšie postavenie.

10. Sťažovateľka ďalej poznamenáva, že na Okresnom súde Bratislava I síce prebieha pod sp. zn. 30 Cb 80/2015 konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku na základe žaloby podanej povinným, avšak Okresný súd Bratislava I ku dňu podania ústavnej sťažnosti nevykonal v tomto konaní žiadny úkon.

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je sťažovateľka toho názoru, že v prípade, ak všeobecné súdy v danej veci aplikovali § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. januára 2015, porušili jej základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie.

12. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezom rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vo veci porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Er 619/2015 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Žilina prikazuje, aby zrušil Uznesenie Okresného súdu Žilina, č. k. 33 Er 619/2015 – 63 zo dňa 07.12.2015 vo výroku, ktorým povolil odklad exekúcie.

3. Krajskému súdu v Žiline prikazuje, aby zrušil Uznesenie Krajského súdu v Žiline, č. k. 9 CoE 43/2018-89 zo dňa 30.08.2018 vo výroku, ktorým potvrdzuje uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým povolil odklad exekúcie.“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

16.1 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak.

18. Ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že hoci sťažovateľka v ústavnej sťažnosti označuje za porušovateľa svojich základných práv výslovne len okresný súd a taktiež v petite ústavnej sťažnosti sa domáha vyslovenia porušenia označených práv len napadnutým uznesením okresného súdu, ústavný súd preskúmal aj uznesenie krajského súdu, a to vzhľadom na podstatnú sťažnostnú argumentáciu obsiahnutú v ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje predovšetkým proti napadnutému uzneseniu krajského súdu. S poukazom na citovaný § 45 zákona o ústavnom súde totiž ústavný súd nemohol petit ústavnej sťažnosti, ktorý je síce napriek kvalifikovanému právnenému zastúpeniu formulovaný zmätočne a neurčito (bod 12), posúdiť v tomto prípade úplne izolovane od dôvodov v nej uvedených. Ústavný súd z týchto dôvodov ustálil predmet konania tak, ako je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

19. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

22. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru opakovane judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

23. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu vo vzťahu k povoleniu odkladu exekúcie do právoplatného skončenia konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku (exekučného titulu) vedeného Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 30 Cb 80/2015. K porušeniu označených práv malo podľa názoru sťažovateľky dôjsť tým, že všeobecné súdy pri rozhodovaní o návrhu povinného na odklad exekúcie nesprávne aplikovali a interpretovali § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom od 1. januára 2015.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu

24. V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľky vydaním napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého má sťažovateľ právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

25. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

26. V danom prípade teda sťažovateľka mala k dispozícii opravný prostriedok (odvolanie) poskytnutý zákonom na ochranu jej základných práv, ktorý sťažovateľka napokon aj využila. Krajský súd o podanom odvolaní sťažovateľky meritórne rozhodol napadnutým uznesením, čo vylučuje právomoc ústavného súdu na preskúmanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu.

27. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, v zmysle ktorej ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a zákonom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

28. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z dôvodu nedostatku právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

29. Podľa § 56 zákona o ústavnom súde je úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

30. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu na začatie konania pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

31. Ešte pred tým, ako sa ústavný súd bude zaoberať podstatnou argumentáciou sťažovateľky obsiahnutou v ústavnej sťažnosti, považuje za potrebné zdôrazniť, že ho nemožno považovať za ďalšiu „superrevíziu“ inštanciu v systéme justície. Ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) stojí mimo sústavu všeobecných súdov, a preto nie je oprávnený preskúmať a posudzovať, či bol v konaní pred všeobecnými súdmi náležite zistený skutkový stav a aké právne závery z tohto zisteného skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Interpretácia a aplikácia právnych predpisov je totiž primárne úlohou všeobecných súdov, pričom zásah ústavného súdu je namieste len v prípade najvážnejších pochybení predstavujúcich porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou, predovšetkým keď rozhodovací proces vykazuje znaky arbitrárnosti. O arbitrárnosti a svojvôli pri výklade zákonného predpisu všeobecným súdom by pritom bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 494/2014).

32. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu môže vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokovaný skutkový prípad. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva účastníka konania na súdnu ochranu je založená v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov (III. ÚS 307/2012).

33. Základom interpretácie a aplikácie každej právnej normy v materiálnom právnom štáte je pritom určenie účelu právnej úpravy, vymedzenie jej rozsahu a identifikácia jej obsahu. Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vtedy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu (III. ÚS 294/2018).

34. V posudzovanej veci sťažovateľka nesúhlasí s interpretáciou a aplikáciou § 56 ods. 5 Exekučného poriadku s účinnosťou od 1. januára 2015 na exekučné konanie, ktoré je vedené na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného podľa zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. decembra 2014, ktorého účastníkom je na strane povinného podnikateľský subjekt, a nie spotrebiteľ. Úlohou ústavného súdu je preto posúdiť, či spôsob interpretácie a aplikácie § 56 ods. 5 Exekučného poriadku zvolený krajským súdom je v danom prípade výsledkom ústavne konformného výkladu, teda inými slovami, či sú závery krajského súdu prezentované v napadnutom uznesení ústavne udržateľné.

35. Podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 súd povolí odklad exekúcie, ak povinný v lehote na podanie námietok proti exekúcii podá žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak súd žalobu o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia zamietne, po právoplatnosti rozhodnutia sa v exekúcii pokračuje. Ak súd žalobe vyhovie a rozhodcovské rozhodnutie zruší, súd exekúciu podľa tohto zákona zastaví.

36. Citované ustanovenie § 56 ods. 5 Exekučného poriadku, ktoré bolo novelizované v rámci prijatia zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní s platnosťou a účinnosťou od 1. januára 2015, zaviedlo nový dôvod obligatórneho odkladu exekúcie. Z jeho znenia (účinného do 31. marca 2017) je pritom zrejmé, že povolenie odkladu exekúcie je výslovne viazané len na samotnú okolnosť, že povinný podá žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote na podanie námietok proti exekúcii.

37. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že krajský súd sa síce stotožnil s odvolacou námietkou sťažovateľky, pokiaľ ide o nedostatočné odôvodnenie aplikácie § 56 ods. 2 Exekučného poriadku okresným súdom, a taktiež s posúdením právneho vzťahu sťažovateľky a povinného ako vzťahu obchodno-záväzkového, avšak nesúhlasil s vylúčením aplikácie § 56 ods. 5 Exekučného poriadku (v znení účinnom od 1. januára 2015) aj na exekučné konania, ktorých podkladom sú rozhodcovské rozsudky vydané podľa zákona o rozhodcovskom konaní pred týmto dátumom. V tomto smere krajský súd v relevantnej časti uznesenia uviedol, že *„hoci novelizované ust. § 56 ods. 5 Exekučného poriadku bolo prijaté v rámci cit. zákona č. 335/2014 Z. z., gramatickým výkladom jeho textu, ani v spojení s cit. prechodným ustanovením a ani s použitím dôvodovej správy k cit. zákonu nemožno nijako odvodiť, že ust. § 56 ods. 5 Exekučného poriadku sa vzťahuje len na exekučné konania vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore a ani, že toto ustanovenie, účinné od 01.01.2015, nie je možné aplikovať v exekučných konaniach začatých pred týmto dátumom“*.

38. Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že krajský súd pri rozhodovaní vo veci sťažovateľky vychádzal z textácie ustanovenia § 56 ods. 5 Exekučného poriadku a aplikoval tak gramatický (doslovný) výklad predmetnej právnej normy, ktorého použitie aj primerane zdôvodnil. Ústavný súd pritom zastáva názor, že túto interpretáciu, ktorú si krajský súd v napadnutom uznesení osvojil, nemožno považovať za arbitrárnu, resp. ústavne nekonformnú alebo takú, ktorá by bola v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti.

39. Na tomto mieste ústavný súd považuje za žiaduce poukázať na názor vyslovený v odbornej literatúre (Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. Bratislava :

C. H. Beck, 2015. s. 131 a 133), podľa ktorého „Základom výkladu práva v právnom štáte je zdravý rozum. To rovnakou mierou platí pre výklad právneho poriadku, ako aj pre výklad ústavy. Nezlučiteľné s princípmi právneho štátu sú na Slovensku často frekventované výklady o medzerách v práve a rôzne iné účelovo konštruované výklady, ktoré v rozpore so zdravým rozumom vytvárajú varianty právnej úpravy v konečnom dôsledku smerujúce k „preukázaniu“ nemožnosti uplatniť právnu normu... V právnej vede neexistuje všeobecne prijatá dohoda, či niektorá z metód výkladu má prioritu. Jednotlivé metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a rozumne odôvodniteľnému vysvetleniu textu právnej normy a jej účelu. ... jazykový, systematický, teleologický, historický aj porovnávací výklad má spoločný menovateľ vo formách logickej argumentácie. Prvosledovou metódou výkladu a uplatnenia všeobecne záväzného právneho predpisu v materiálnom právnom štáte je metóda doslovného výkladu. Až tam a vtedy, kde a keď doslovným výkladom nemožno jednoznačne identifikovať subjekt, obsah alebo objekt právnej normy, sa v materiálnom právnom štáte možno odkloniť od doslovného výkladu a nejasnosť právnej úpravy odstraňovať prostredníctvom inej metódy výkladu.“.

40. Ústavný súd pritom opakovane vo svojej doterajšej judikatúre uviedol, že v prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom (m. m. III. ÚS 72/2010). Aj keď jazykový výklad predstavuje len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis, nemožno ho aj s prihliadnutím na existujúcu rovnosť jednotlivých metód výkladu v procese overenia správnosti či nesprávosti výkladu ignorovať. Jednotlivé uplatnené metódy či spôsoby výkladu by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu (m. m. I. ÚS 382/2019).

41. V prerokúvanej veci sťažovateľky je tak vzhľadom na jednoznačnosť textu právnej normy potrebné prezumovať, že v prípade, ak by úmyslom zákonodarcu bolo prostredníctvom tejto právnej úpravy poskytnúť zvýšenú ochranu len v súvislosti

so zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, bolo práve na zákonodarcovi, aby v texte právnej normy svoju vôľu výslovne a nesporne prejavil. Inak je potrebné prijať záver, že tak urobiť nechcel.

42. Z tohto dôvodu preto nemožno krajskému súdu vytknúť, že na prejednávajúcu vec sťažovateľky aplikoval pri rozhodovaní o návrhu povinného na povolenie odkladu exekúcie § 56 ods. 5 Exekučného poriadku účinného od 1. januára 2015, keďže ako v napadnutom uznesení (bod 8) krajský súd zrozumiteľne uviedol, v právnej veci sťažovateľky nie je možné aplikovať § 243d ods. 2 Exekučného poriadku, ktorý sa vzťahuje len na exekučné konanie vedené na podklade spotrebiteľského rozhodcovského rozsudku. Na základe uvedeného krajský súd uzavrel (bod 9), že ak „*zákonodarca vo vzťahu k novelizovanému ust. § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v rámci prechodných ust. k úpravám účinným od 1. januára 2015 v § 243d EP výslovne neprijal nič iné (urobil tak len vo vzťahu k rozhodcovským rozhodnutiam vydaným v spotrebiteľských sporoch), platí i v tomto prípade v poslednom období toľko spomínaný (v súvislosti s prijatím CSP) princíp okamžitej aplikability procesnej normy*“.

43. V závere ústavný súd plne odkazuje na svoj nález sp. zn. II. ÚS 317/2019 z 24. novembra 2020, v ktorom konštatoval, že «Citované ustanovenie § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 nikde vo svojom texte neodkazuje na zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, nevidieť ani žiadnu poznámku pod čiarou a pod. Zákonná norma sa tak javí byť jasná a zrozumiteľná. Adresát práva sa tak môže legitímne spoliehať, že v prípade, ak povinný v lehote na podanie námietok proti exekúcii podá žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, súd povolí odklad exekúcie. Niet na prvý pohľad interpretačnej techniky a metódy, ktoré by dávali „nádej“ na prijateľnosť iného výkladu...

... Podľa ústavného súdu je takýto výklad (gramatický) § 56 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 ústavne veľkorysejší k procesným právam adresátov právnej normy, a to predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že v rámci exekučného konania sú „v hre“ okrem iného ústavné vlastnícke práva dotknutých účastníkov konania a je na mieste v prípade súdom vznesených pochybností (alebo

kontextuálnych nejasností) týkajúcich sa úmyslu zákonodarcu a jeho riadneho vyjadrenia v texte právnej normy alebo v prípade existencie ponuky dvoch interpretačných ciest zvoliť taký výklad a aplikáciu právnej normy, ktoré sú priateľskejšie k ochrane ústavných práv účastníkov konania.».

44. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že napadnuté uznesenie krajského súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil taký výklad zákonnej úpravy v napadnutom uznesení a ich uplatnenie vo veci sťažovateľky, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru). Krajský súd sa v napadnutom uznesení dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami sťažovateľky uplatnenými v podanom odvolaní, preto z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery vyslovené krajským súdom. Len samotná skutočnosť, že krajský súd vyslovil právny názor, resp. interpretoval ustanovenie § 56 ods. 5 Exekučného poriadku spôsobom (metódou), s ktorým sťažovateľka nesúhlasí, neznamená bez ďalšieho, že by jej ústavnej sťažnosti muselo byť vyhovené. Aj zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že základné právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

45. V danom prípade preto niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

46. Sťažovateľka v petite svojej ústavnej sťažnosti namieta taktiež porušenie svojho bližšie neidentifikovaného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

47. Ústavný súd, vychádzajúc z celého obsahu ústavnej sťažnosti, konštatuje, že sťažovateľka jednak neoznačila žiadne z uvedených základných práv upravených v predmetnom článku ústavy a ani z obsahu jej ústavnej sťažnosti, nie je zrejmé, porušenie ktorého zo základných práv namieta. Vzhľadom na to, že k označenému článku ústavy absentuje v ústavnej sťažnosti akákoľvek argumentácia, z ktorej by bolo možné identifikovať konkrétne základné práva, ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť v tejto časti nespĺňa náležitosti vyžadované zákonom o ústavnom súde.

48. Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ musí v ústavnej sťažnosti označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen uvedením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08) t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

49. Na základe uvedeného ústavný súd, berúc do úvahy už konštatované kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky, ktoré vylučuje, aby ústavný súd nahrádzal úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať odborne, odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu ústavný súd nepovažoval za potrebné ani hospodárne sťažovateľku na odstránenie predmetného nedostatku ústavnej sťažnosti vyzývať v zmysle § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

50. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich

je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. decembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu